

PROBLEMATYKA NIELETNICH I PATOLOGII

Dynamika przestępczości nieletnich i udział nieletnich w ogólnej masie przestępstw.

W tabeli przedstawiono dane dotyczące dynamiki ilości stwierdzonych przestępstw i czynów karalnych w województwie kujawsko-pomorskim.

POWIAT	Stwierdzone czyny karalne		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki	Nieletni sprawcy		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki
	2010	2011			2010	2011		
BYDGOSKI	638	1234	93,4	193,4	412	547	32,8	132,8
TORUŃSKI	434	478	10,1	110,1	273	302	10,6	110,6
WŁOCŁAWSKI	569	705	23,9	123,9	315	345	9,5	109,5
GRUDZIĄDZKI	185	221	19,5	119,5	175	174	-0,6	99,4
ALEKSANDROWSKI	136	76	-42,0	58,0	54	58	7,4	107,4
BRODNICKI	116	129	11,2	111,2	87	100	14,9	114,9
CHEŁMIŃSKI	51	53	3,9	103,9	55	68	23,6	123,6
GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI	115	120	4,3	104,3	59	50	-15,3	84,7
INOWROCLAWSKI	292	351	20,2	120,2	224	218	-2,7	97,3
LIPNOWSKI	134	251	87,3	187,3	85	132	55,3	155,3
MOGILEŃSKI	62	41	-33,9	66,1	55	55	0,0	100,0
NAKIELSKI	422	396	-6,2	93,8	132	134	1,5	101,5
RADZIEJOWSKI	79	68	-13,9	86,1	55	44	-20,0	80,0
RYPIŃSKI	45	55	22,2	122,2	43	37	-14,0	86,0
SĘPOLEŃSKI	50	36	-28,0	72,0	47	43	-8,5	91,5
ŚWIECKI	244	254	4,1	107,1	224	206	-8,0	92,0
TUCHOLSKI	41	40	-2,4	97,6	45	41	-8,9	91,1
WĄBRZESKI	50	41	-18,0	82,0	42	35	-16,7	83,3
ŻNIŃSKI	59	68	15,3	115,3	65	62	-4,6	95,4
WOJEWÓDZTWO	3717	4617	24,2	124,2	2447	2651	8,3	108,3

POWIAT	Ogólna liczba przestępstw stwierdzonych		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki	Liczba stwierdzonych czynów popełnionych przez nieletnich		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki
	2010	2011			2010	2011		
BYDGOSKI	13818	14671	6,2	106,2	638	1234	93,4	193,4
TORUŃSKI	9535	105,4	10,2	110,2	434	478	10,1	110,1
WŁOCŁAWSKI	6056	6515	7,6	107,6	569	705	23,9	123,9
GRUDZIĄDZKI	3808	3515	-7,7	92,3	185	221	19,5	119,5
WOJEWÓDZTWO	56164	59130	5,3	105,3	3717	4617	24,2	124,2

POWIAT	Ogółem podejrzanych		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki	Nieletni sprawcy		% Wzrost /Spadek	Wskaźnik dynamiki
	2010	2011			2010	2011		
BYDGOSKI	5225	6302	20,6	120,6	412	547	32,8	132,8
TORUŃSKI	3111	3654	17,5	117,5	274	302	1,2	110,2
WŁOCŁAWSKI	2272	2838	24,9	124,9	315	345	9,5	109,5
GRUDZIĄDZKI	1643	1778	8,2	108,2	175	174	-0,6	99,4
WOJEWÓDZTWO	24565	28204	14,8	114,8	2447	2651	8,3	108,3

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

W 2011 roku w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano 4617 czynów karalnych popełnionych przez 22651 nieletnich. W 2010 r. stwierdzono 3717 czynów karalnych oraz 2447 nieletnich sprawców. Nastąpił zatem wzrost ilości stwierdzonych czynów karalnych o 24,2 % , a także wzrost liczby nieletnich sprawców o 8,3 %.

Tendencje wzrostowe w ilości stwierdzonych czynów karalnych odnotowano w dwunastu powiatach:

- bydgoskim o 93,4 %,
- lipnowskim o 87,3 %,
- włocławskim o 23,9 %,
- rypińskim o 22,2 %,
- inowrocławskim o 20,2 %,
- grudziądzkim o 19,5 %,
- żnińskim o 15,3 %,
- brodnickim o 11,2 %,
- toruńskim o 10,1 %,
- golubsko-dobrzyńskim o 4,3 %,
- świeckim o 4,1 %,
- chełmińskim o 3,9 %,

W pozostałych siedmiu powiatach odnotowano spadek ilości czynów karalnych:

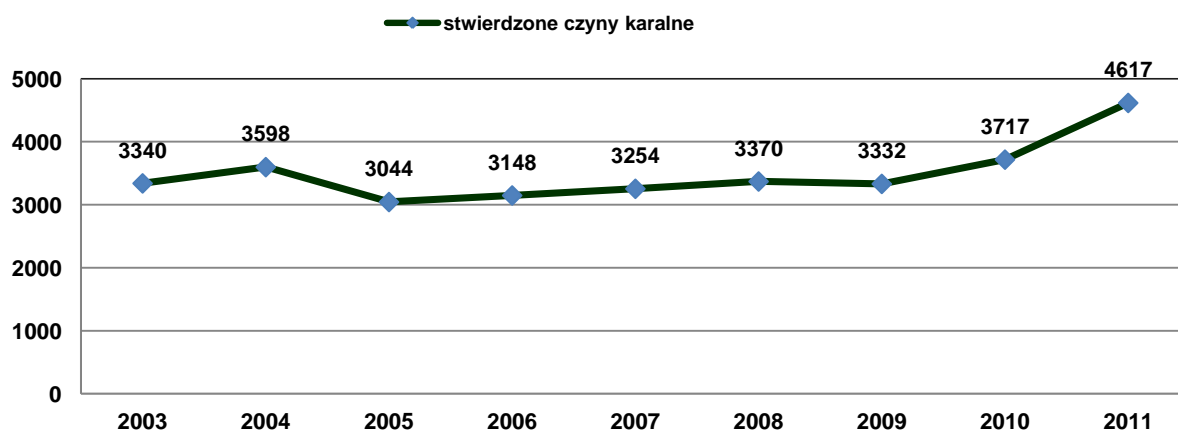
- tucholskim o 2,4 %,
- nakielskim o 6,2 %,
- radziejowskim o 13,9 %
- wąbrzeskim o 18,0 %,
- sępoleńskim o 28,0 %,
- mogileńskim o 33,9 %,
- aleksandrowskim o 42,0 %.

Przy wzroście liczby stwierdzonych czynów karalnych popełnionych na terenie województwa o 24,2 % , odnotowano także wzrost ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw o 5,3 %.

Nieletni sprawcy popełnili 4617 czynów karalnych, co stanowiło 7,8 % w ogólnej masie 59130 stwierdzonych przestępstw.

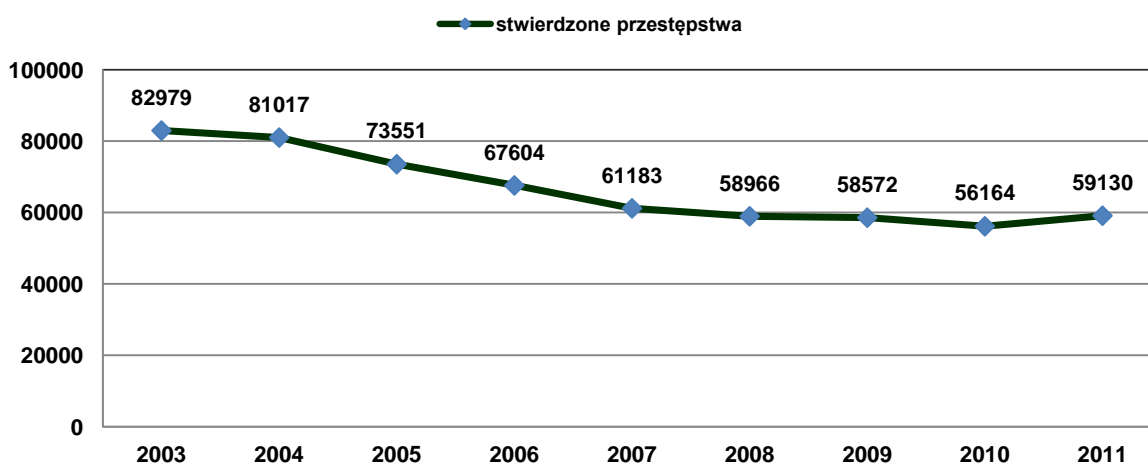
W 2011 r. odnotowano 2651 nieletnich sprawców, co stanowiło 9,4 % ogółu 28204 podejrzanych.

Rozkład ilości stwierdzonych czynów karalnych w ostatnich dziewięciu latach ukazuje wykres.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Rozkład ilości stwierdzonych przestępstw w ostatnich dziewięciu latach ukazuje poniższy wykres.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

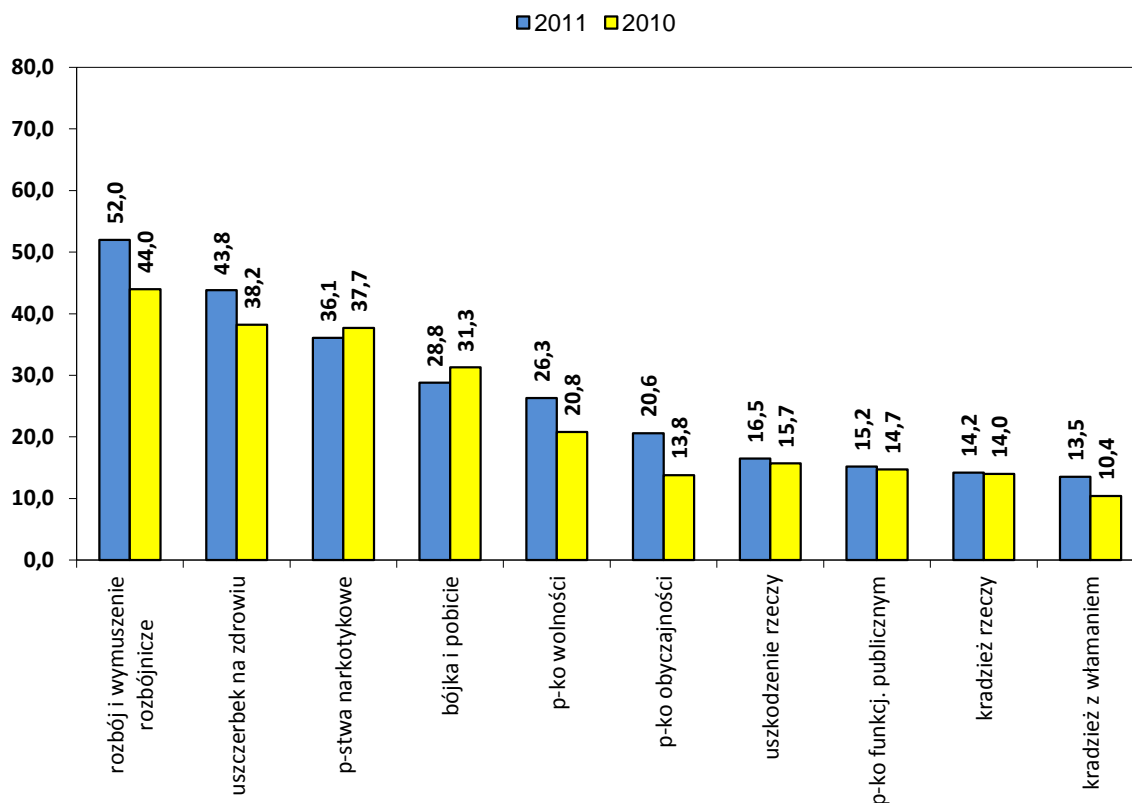
W celu dokładnego zbadania udziału nieletnich w poszczególnych kategoriach przestępstw, poddano analizie dane w aspekcie ilości przestępstw wykrytych. Takie ujęcie jest bardziej miarodajne, gdyż pod uwagę brane są tylko te przestępstwa, w których ustalono sprawcę.

Tego typu porównanie daje możliwość dokładniejszej analizy udziału nieletnich w przestępczości, gdyż nie uwzględnia przestępstw niewykrytych, których sprawcami mogli być zarówno nieletni, jak i dorośli sprawcy. W tym ujęciu okazuje się, że czyny karalne nieletnich stanowiły 11 % ogółu przestępstw (w 2010 r. odpowiednio 9,9 %). Natomiast w przypadku przestępstw stwierdzonych stanowiły one 7,8 % (w roku 2010 6,6 %).

W tym ujęciu dane wskazują na to, że dziesięcioma kategoriami, w których w ogólnej masie przestępstw występuje największa ilość czynów karalnych są:

- rozbój i wymuszenie rozbójnicze,
- uszczerbek na zdrowiu,
- przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- udział w bójce lub pobiciu,
- przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania,
- przestępstwa przeciwko obyczajności,
- uszkodzenie rzeczy,
- przestępstwa przeciwko funkcjonariuszom publicznym,
- kradzież cudzej rzeczy,
- kradzież z włamaniem.

Wykres ukazuje procentowy udział czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej masie przestępstw wykrytych.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Analizując przestępczość pod kątem spraw wykrytych okazuje się, że nieletni są przede wszystkim sprawcami czynów karalnych w kategorii przeciwko zdrowiu i życiu, gdyż dokonali 35,4 % ogółu takich przestępstw (w 2010 - 34,1 %, a w 2009 r. – 30,4 %). Natomiast w kategorii przestępstw przeciwko mieniu, czyny karalne stanowiły 10,4 % (podczas, gdy w 2010 r. – 10,2 %, zaś w 2009 r. – 10,5 %).

Analiza powyższych danych w odniesieniu do ogólnej przestępczości wskazuje, iż nieletni w dalszym ciągu są najczęściej sprawcami czynów karalnych z użyciem przemocy, a więc takich jak przestępczość rozbójnicza, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu, przestępstwa przeciwko wolności.

Wysoki poziom agresji w relacjach pomiędzy nieletnimi, takie zjawiska jak przemoc rówieśnicza, wpłynęły na wysoki poziom przestępczości nieletnich przeciwko życiu i zdrowiu.

Wysoki poziom osiągnął także udział czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej masie przestępstw wykrytych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Okazało się, że czyny karalne w tej kategorii przestępstw stanowiły aż 36,1 % (w roku 2010 – 31, %, a w roku 2009 – 26,5, %). Widać więc, że udział czynów karalnych w tej kategorii przestępstw wzrasta. W związku z powyższym przeciwdziałanie udziałowi nieletnich w tego rodzaju przestępstwach stać się powinno również przedmiotem oddziaływań profilaktycznych planowanych w 2012 roku.

Płeć i wiek nieletnich sprawców czynów karalnych

Analiza danych ze statystyki Stp-3 pozwala na ustalenie wielu danych dotyczących przestępstw stwierdzonych. Ciekawe spostrzeżenia dają dane dotyczące płci nieletnich sprawców czynów karalnych. Okazuje się bowiem, że w porównaniu z rokiem 2010, w roku 2011 o jeden punkt procentowy wzrósł udział dziewcząt w ogólnej masie przestępstw.

Korzystnym zjawiskiem jest z pewnością spadek udziału dziewcząt, jako sprawczyń przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu. Wzrósł jednak odsetek dziewcząt będących sprawczyniami przestępstw przeciwko mieniu.

Dla zobrazowania danych dotyczących rozkładu płci sprawców czynów karalnych w wybranych kategoriach przestępstw, zebrano je w formie tabeli.

Kategoria przestępstw	2010		2011		Odsetek dziewcząt w roku 2010	Odsetek dziewcząt w roku 2011
	chłopcy	dziewczęta	chłopcy	dziewczęta		
Ogółem	2095	341	2231	409	14 %	15 %
Przestępstwa kryminalne	1978	317	2151	393	14 %	15 %
Przestępstwa gospodarcze	30	5	21	5	14 %	19 %
P-stwa p-ko życiu i zdrowiu	431	99	402	82	19 %	17 %
Przestępstwa przeciwko mieniu	1002	89	1133	142	8 %	11 %
Uszczerbek na zdrowiu	158	29	183	39	16 %	18 %
Udział w bójce lub pobiciu	262	67	213	42	20 %	16 %
Kradzież cudzej rzeczy	360	54	456	94	13 %	17 %
Kradzież z włamaniem	229	4	249	11	2 %	4 %
Rozbój i wymuszenie rozbój.	177	9	149	12	5 %	7 %
P-stwa p-ko funkcjonariuszom publ.	56	8	40	17	13 %	30 %
P-stwa z ustawy o przeciwdz. narkom.	258	55	282	38	18 %	12 %
Uszkodzenie rzeczy	158	5	222	12	3 %	5 %
P-stwa przeciwko wolności	97	31	133	64	24 %	32 %

Statystyka z Stp-3 umożliwia także prześledzenie danych dotyczących wieku sprawców. Rejestrowane są tam również przypadki popełnienia przestępstw przez osoby, które nie ukończyły jeszcze trzynastego roku życia i nie podlegają przepisom ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w zakresie postępowania w sprawach o czyny karalne. Tacy nieletni podlegają przepisom tej ustawy w zakresie przeciwdziałania demoralizacji. Na przestrzeni 2011 roku odnotowano 109 takich nieletnich.

Analiza danych dotyczących wieku nieletnich sprawców czynów karalnych wskazuje na występowanie pewnej prawidłowości. Polega ona na tym, że wraz z wiekiem wzrasta liczba nieletnich sprawców czynów karalnych.

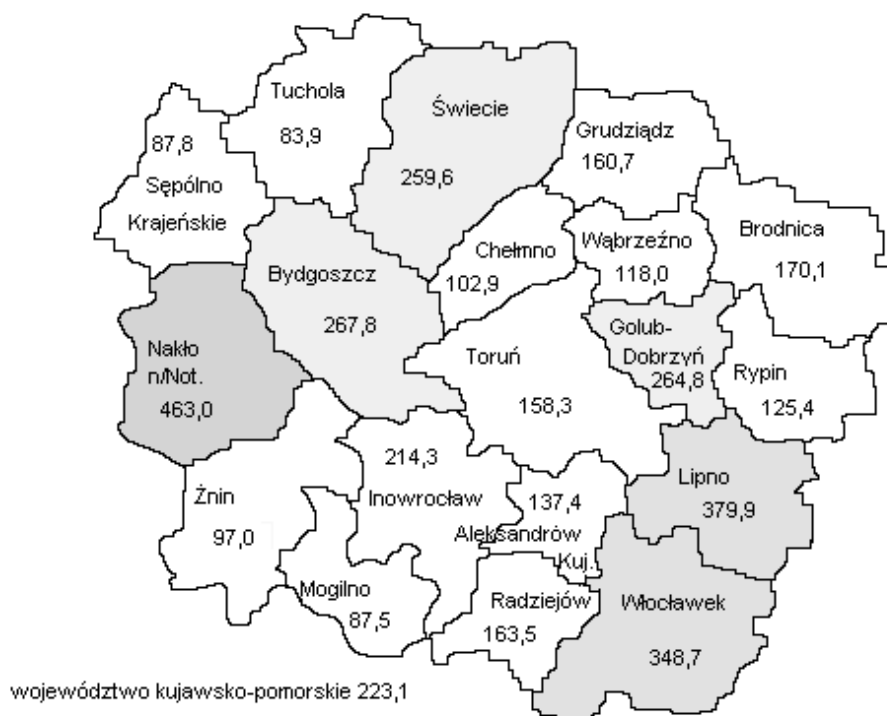
Kategoria przestępstw	do 13 lat	13 lat	14 lat	15 lat	16 lat
Ogółem	109	289	537	819	995
Przestępstwa kryminalne	103	282	526	796	940
Przestępstwa gospodarcze	0	2	1	6	17
P-stwa p-ko życiu i zdrowiu	21	72	107	166	139
Przestępstwa przeciwko mieniu	72	122	262	381	510

Wskaźnik zagrożenia przestępczością nieletnich.

W 2011 r. wskaźnik zagrożenia przestępczością nieletnich na 100.000 mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 223,1 i był wyższy od poziomu z 2010 r., kiedy wyniósł on 179,6 (w roku 2009 r. wynosił on odpowiednio 161,1, w 2008 r. – 163,1, zaś w 2007 r. wyniósł 157,5).

W trzynastu powiatach wskaźnik ten ukształtował się poniżej średniej. W pozostałych sześciu powiatach wskaźnik ten utrzymywał się na wyższym poziomie od średniej wojewódzkiej. Rozkład wskaźnika zagrożenia przestępczością nieletnich w poszczególnych powiatach

obrazuje poniższa mapka. Na tej mapce kolorem szarym zaznaczono te powiaty, w których wskaźnik zagrożenia czynami karalnymi na 100 tys. mieszkańców był wyższy od średniej wojewódzkiej.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Biorąc pod uwagę wskaźnik zagrożenia przestępczością, należy jednak uwzględnić wpływ własnej aktywności policjantów w ujawnianiu przestępstw, na ilość stwierdzonych czynów karalnych.

Należy sobie zdawać sprawę z tego, że na ilość stwierdzonych czynów karalnych wpływa aktywność policjantów, w postaci:

- ujęć sprawców na gorącym uczynku przestępstwa,
- uzyskiwania informacji operacyjnych,
- uzyskiwania innych materiałów własnych,
- prowadzenia akcji i operacji policyjnych.

W celu sprawdzenia wpływu własnej aktywności policjantów na ilość czynów karalnych stwierdzonych na terenie działania poszczególnych komend miejskich i powiatowych Policji, analizie poddane zostały dane z Stp-3 w zakresie „podstawa wszczęcia”, dotyczące ilości czynów karalnych. Sprawdzone jak wysoki odsetek stwierdzonych czynów karalnych został ujawniony w wyniku opisanych powyżej działań, świadczących o aktywności własnej Policji.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w okresie 2011 średnio 55,9 % postępowań przygotowawczych w sprawach o czyny karalne zostało wszczętych w wyniku wyżej opisanych działań świadczących o aktywności własnej policjantów (w roku 2010

odpowiednio 51,8 %). Odnotowano zatem po raz kolejny korzystną tendencję podwyższenia aktywności policjantów w tym zakresie (w roku 2009 wskaźnik ten wyniósł 35,6 %, zaś w roku 2008 r. w wyniku własnej aktywności policjantów wszczętych zostało 26,8 % postępowań przygotowawczych w sprawach o czyny karalne).

Dane te zostały porównane ze wskaźnikiem zagrożenia przestępczością nieletnich w poszczególnych powiatach. Analiza powyższych danych wskazuje na to, że tylko w trzech powiatach, pomimo dużej aktywności policjantów w ujawnianiu czynów karalnych, utrzymuje się relatywnie niski wskaźnik zagrożenia przestępczością nieletnich na 100.000 mieszkańców i do grupy tych powiatów należą:

- aleksandrowski,
- radziejowski,
- rypiński.

W wyżej wymienionych powiatach, wskaźnik zagrożenia przestępczością nieletnich utrzymywał się w 2010 r. poniżej średniej wojewódzkiej, natomiast odsetek ilości postępowań o czyny karalne, wszczętych na podstawie własnej inicjatywy, pozostawał powyżej średniej. Świadczy to o utrzymywaniu się rzeczywiście niskiego poziomu przestępczości nieletnich.

Odwrotną sytuację, świadczącą o wysokim poziomie przestępczości nieletnich, zaobserwowano w dwóch powiatach: świeckim i lipnowskim.

W wyżej wymienionych jednostkach, przy niskiej aktywności policjantów w zakresie ujawniania czynów karalnych, odnotowano wskaźnik ilości stwierdzonych czynów karalnych na 100 tys. mieszkańców powyżej średniej wojewódzkiej.

Dla zobrazowania sytuacji w zakresie wszczynania spraw o czyny karalne nieletnich z własnej inicjatywy policjantów i wpływowi tej aktywności na udział czynów karalnych w ogólnej masie przestępstw stwierdzonych, dane w tym zakresie zobrazowano w poniższej tabeli.

POWIAT	Odsetek postępowań w sprawach nieletnich wszczętych z własnej inicjatywy policjantów		Wskaźnik dynamiki	Odsetek czynów karalnych nieletnich w ogólnej masie przestępstw stwierdzonych		Wskaźnik dynamiki
	2010	2011		2010	2011	
BYDGOSKI	41,5	66,7	160,7	4,6	8,4	182,6
TORUŃSKI	52,2	42,9	101,7	4,6	4,6	100,0
WŁOCŁAWSKI	43,1	55,0	127,6	9,4	10,8	114,9
GRUDZIĄDZKI	42,2	66,5	157,6	4,9	6,3	128,6
ALEKSANDROWSKI	77,1	75,0	97,3	7,2	4,7	65,3
BRODNICKI	44,0	39,5	89,8	8,6	9,1	105,8
CHELMIŃSKI	45,1	32,1	71,2	4,7	3,8	180,9
GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI	69,6	75,8	108,9	12,3	12,7	103,3
INOWROCLAWSKI	57,2	49,9	87,2	6,3	7,6	120,6
LIPNOWSKI	53,0	20,7	39,1	9,1	16,3	179,1
MOGILEŃSKI	46,8	41,5	88,7	6,4	5,4	84,4
NAKIELSKI	87,2	66,9	76,7	17,6	11,0	62,5
RADZIEJOWSKI	89,9	85,3	94,9	8,3	8,9	107,2
RYPIŃSKI	28,9	56,4	195,2	5,1	6,8	133,3
SĘPOLEŃSKI	40,0	50,0	125,0	6,4	4,1	64,1
ŚWIECKI	37,7	47,2	125,2	9,9	11,1	112,1
TUCHOLSKI	31,7	47,5	149,8	4,3	4,1	95,3
WĄBRZESKI	36,0	34,1	94,7	6,2	5,9	95,2
ZNIŃSKI	62,7	45,6	72,7	4,1	4,2	102,4
WOJEWÓDZTWO	51,8	55,9	107,9	6,6	7,8	118,2

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Przestępczość szkolna.

Analizie poddano ilość przestępstw i czynów karalnych popełnionych na terenie placówek oświatowych. W analizie tej uwzględniono następujące obiekty przestępstwa rejestrowane drukiem statystycznym Stp-3:

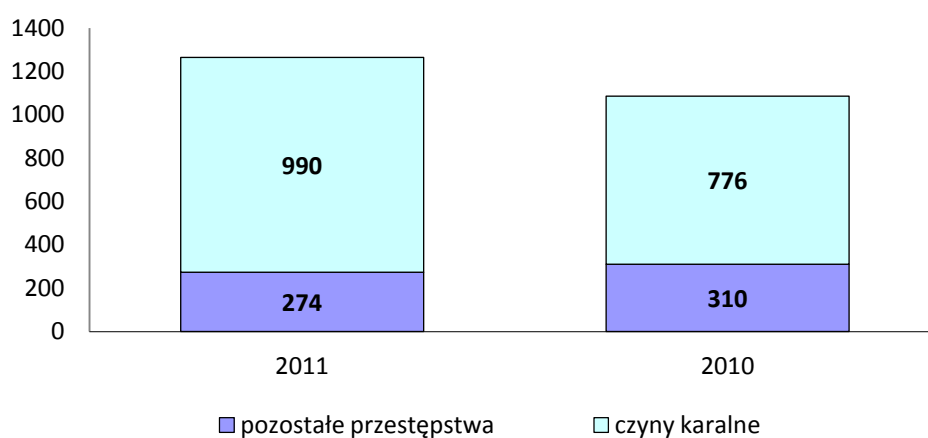
- internat lub bursa szkolna,
- szkoła podstawowa, gimnazjum,
- szkoła zawodowa lub średnia,
- szkoła wyższa, placówka naukowo badawcza.

W okresie 2011 roku na terenie wyżej wymienionych obiektów stwierdzonych zostało 1264 przestępstw, w tym 990 czynów karalnych. W 2010 r. odnotowano 1086 takich przestępstw, z tego 776 stanowiły czyny karalne (w 2009 roku odpowiednio – 992 przestępstw i 634 czyny karalne). Tak więc wskaźnik dynamiki ilości przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych wyniósł 166, 4 (w roku 2010 – 109,5). Natomiast wskaźnik dynamiki czynów karalnych stwierdzonych na terenie placówek

oświatowych wyniósł 127,6 (w roku 2010 – 124,4). Odsetek ilości czynów karalnych w ogólnej masie przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych wyniósł 78,3 %. W roku 2010 wynosił on 71,5 % (w roku 2009 utrzymywał się na poziomie 63,9 %).

Z przytoczonych danych jednoznacznie wynika, że od kilku lat stale wzrasta ilość przestępstw i czynów karalnych popełnionych na terenie placówek oświatowych. Zaś czyny karalne stanowią coraz większy odsetek w masie przestępstw stwierdzonych na terenie takich placówek.

Poniższy wykres przedstawia ilość przestępstw i czynów karalnych stwierdzonych na terenie wyżej wymienionych obiektów w latach 2011 i 2010.

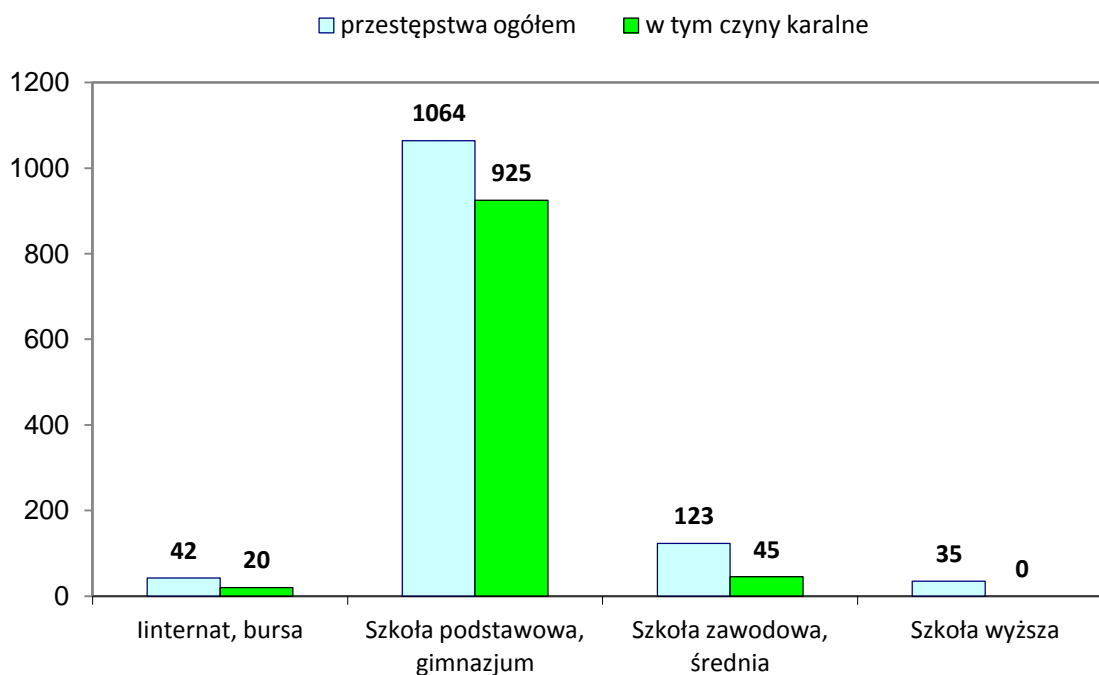

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Nieletni popełnili najwięcej czynów karalnych na terenie szkół podstawowych i gimnazjów. Jest to oczywiste zjawisko, gdyż osoby w wieku od 13 do 17 lat są najczęściej uczniami gimnazjów. W szkołach podstawowych i gimnazjach czyny karalne nieletnich stanowiły 86,9 % ogółu przestępstw stwierdzonych w tego typu placówkach oświatowych (w roku 2010 odpowiednio 82,3 % a w 2009 czyny karalne popełnione w tego typu szkołach stanowiły 81 % ogółu stwierdzonych tam przestępstw).

Z przytoczonych danych wynika, że zdecydowanie wzrasta liczba czynów karalnych dokonanych na terenie szkół podstawowych i gimnazjów.

Ilość przestępstw, w tym czynów karalnych, stwierdzonych w poszczególnych rodzajach placówek oświatowych obrazuje poniższy wykres.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

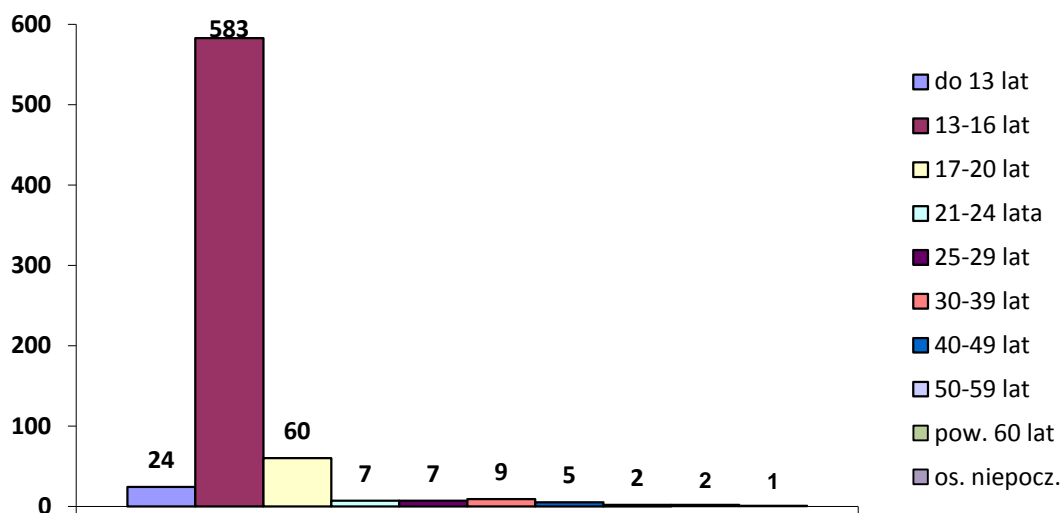
Analizie poddano również wiek sprawców przestępstw dokonanych na terenie wyżej wymienionych placówek oświatowych. Dane z Stp-3 w zakresie wieku podejrzanego wskazują, iż w 2011 roku nieletni sprawcy, w liczbie 583 stanowili 86,2 % ogółu sprawców przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych. W roku 2010 odsetek nieletnich sprawców, którzy dopuścili się popełnienia czynów karalnych na terenie placówek oświatowych był nieco i wynosił 86,7 %. W roku 2009 odsetek nieletnich sprawców wynosił 66,2 %.

Przytoczone dane wskazują na rosnący udział nieletnich wśród sprawców przestępstw popełnionych na terenie placówek oświatowych.

Poza tym, na terenie placówek oświatowych, ujawniono też 24 przypadki dokonania czynów kwalifikowanych jako przestępstwa przez osoby, które nie ukończyły 13 lat. W roku 2010 takich sprawców było 36, a w 2009 odnotowano 40 takich osób.

Wskazuje to pozytywną tendencję do spadku liczby osób w wieku poniżej 13 lat, dopuszczających się popełnienia przestępstw na terenie placówek oświatowych.

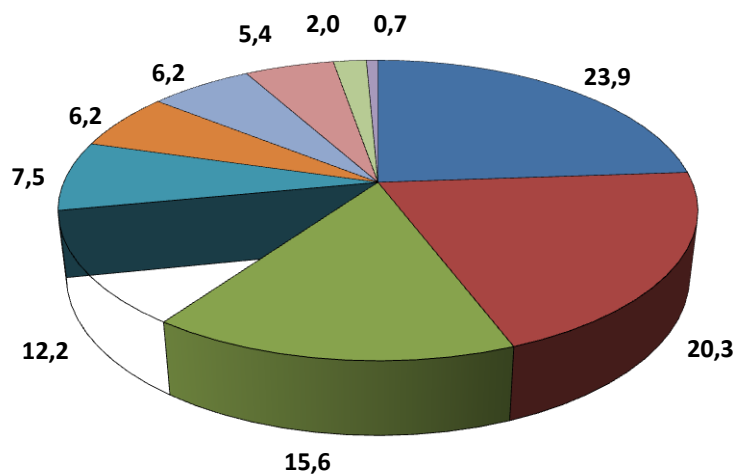
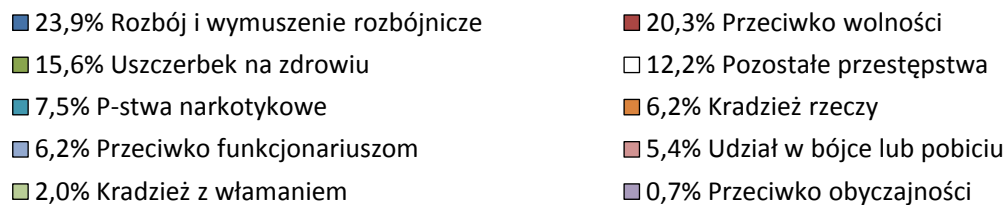
Wykres obrazuje wiek sprawców przestępstw/czynów karalnych dokonanych na terenie placówek oświatowych z uwzględnieniem osób w wieku poniżej 13 lat.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

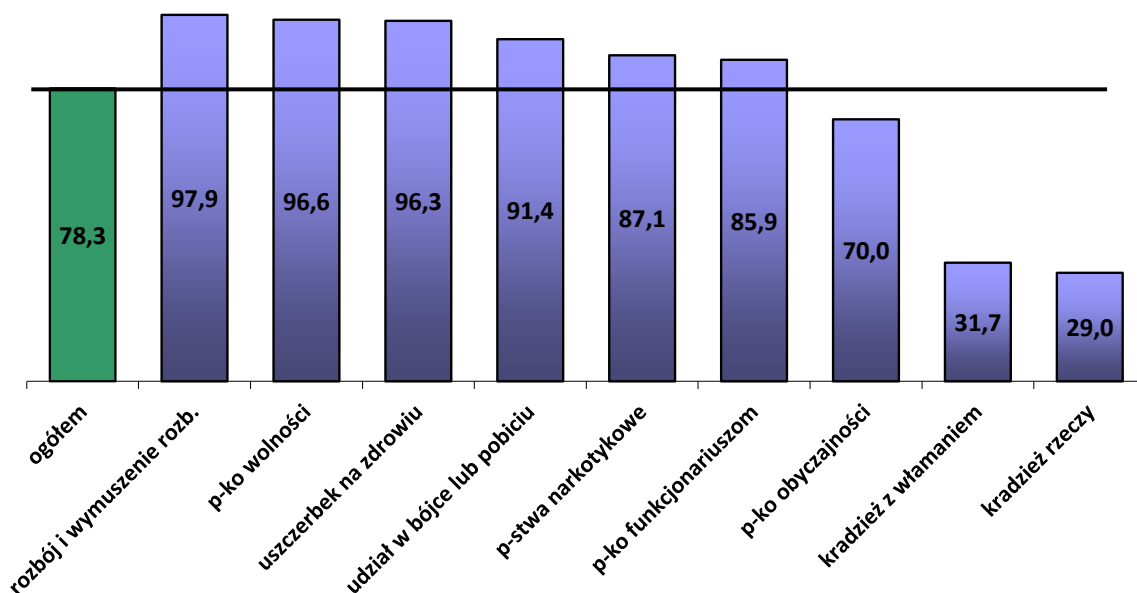
Najczęściej popełnianą kategorią czynów karalnych przez nieletnich sprawców w placówkach oświatowych (tak samo jak w latach 2010 i 2009) był rozbój i wymuszenie rozbójnicze oraz przestępstwa przeciwko wolności. Na podobnie wysokim poziomie utrzymuje się też liczba czynów karalnych w kategorii uszczerbek na zdrowiu oraz przeciwko przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Spadł odsetek czynów karalnych w kategorii udział bójce lub pobiciu.

Wykres prezentuje udział poszczególnych kategorii czynów karalnych w ogólnej liczbie czynów karalnych stwierdzonych na terenie placówek oświatowych.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

W celu zobrazowania rozmiarów przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych ustalono jak duży jest odsetek czynów karalnych w masie przestępstw stwierdzonych, dokonanych na terenie placówek oświatowych. Dane z tej analizy prezentuje poniższy wykres.

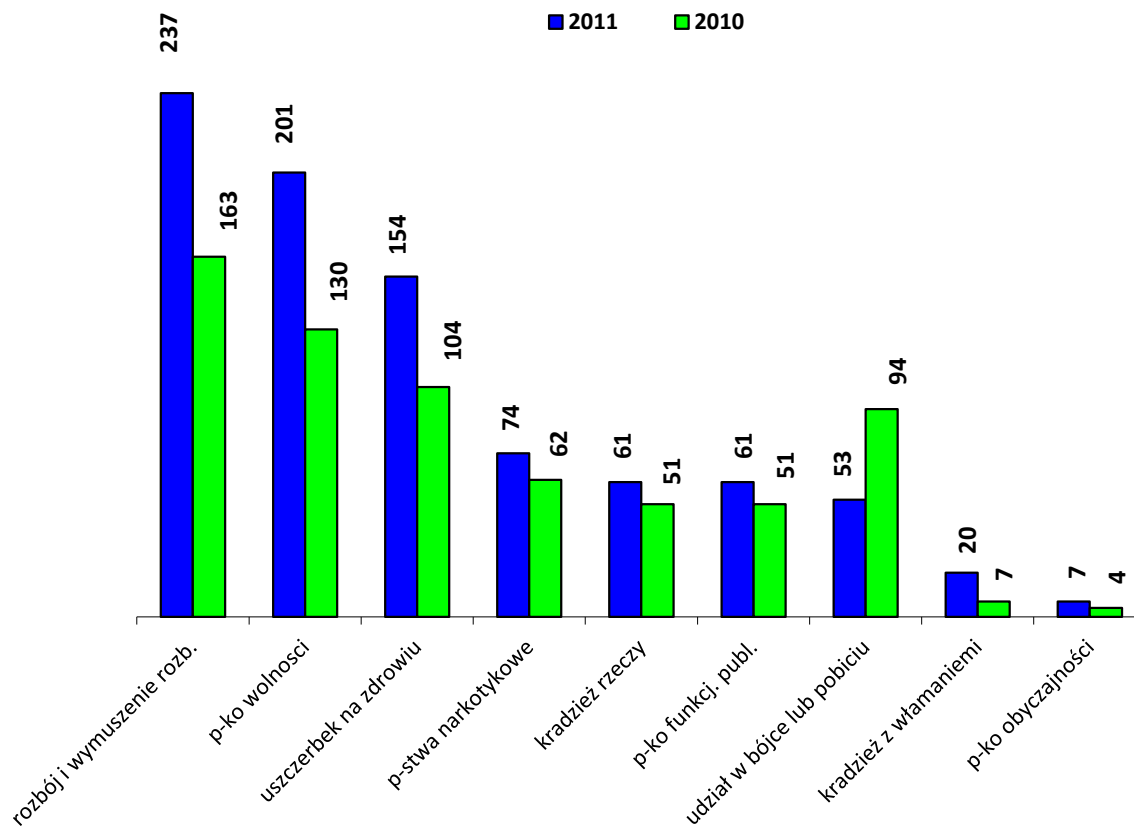
Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Czyny karalne nieletnich stanowiły 78,3 % ogółu przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych (w roku 2010 odpowiednio 71,5 %, a w 2009 stanowiły one 73 % przestępstw stwierdzonych w placówkach oświatowych).

Wykres ten jednoznacznie wskazuje, że najczęściej czyny karalne, popełniane są przez nieletnich w kategoriach przestępstw związanych z użyciem przemocy oraz przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Poniżej tej średniej wyraźnie plasują się czyny karalne w kategoriach przestępstw przeciwko mieniu, takie jak kradzież rzeczy i kradzież z włamaniem.

Dynamikę ilości czynów karalnych popełnionych przez nieletnich na terenie szkół obrazuje wykres.

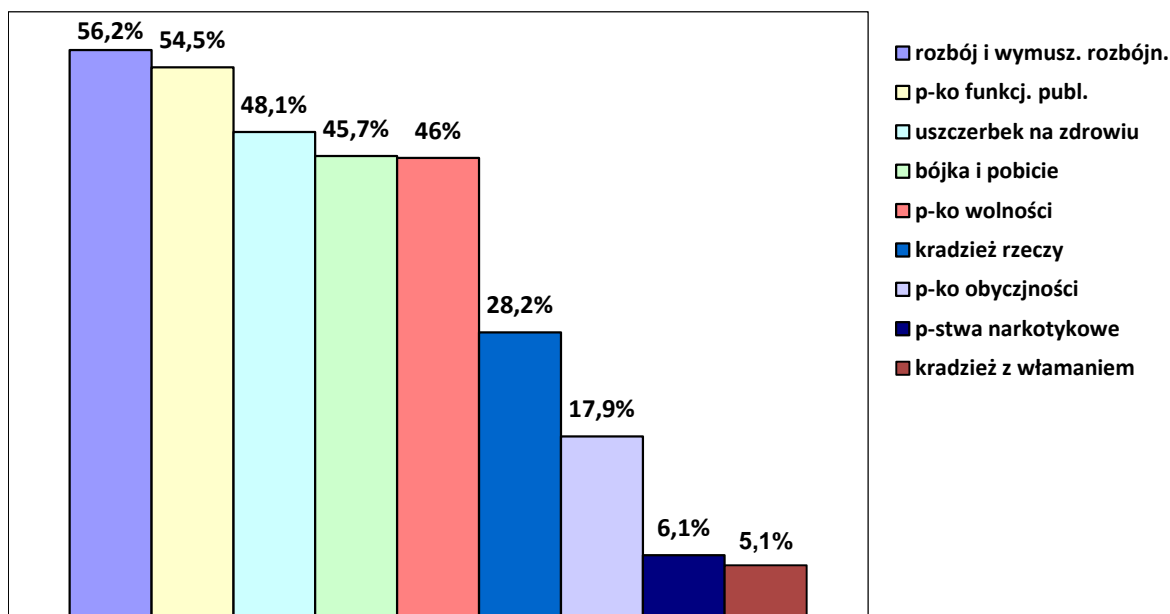
Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Jak wynika z powyższych danych wzrostowi uległa ilość czynów karalnych w kategoriach:

- kradzież z włamaniem o 185,7 %,
- p-ko obyczajności o 75,0 %,
- przeciwko wolności o 54,6 %,
- uszczerbek na zdrowiu o 48,1 %,
- rozbój i wymuszenie rozbójnicze o 45,4 %,
- przeciwko funkcjonariuszom publicznym o 19,6 %.
- z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii o 19,4 %.

Spadek, i to znaczny bo aż o 43,6 %, odnotowano tylko w jednej kategorii, a mianowicie udział w bójce lub pobiciu i jest to pozytywne zjawisko.

Analizując zjawisko przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych poddano również analizie ilość czynów popełnionych w poszczególnych kategoriach przestępstw na terenie placówek oświatowych do ogółu stwierdzonych czynów karalnych. Zebrane dane obrazuje wykres.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Powyższe dane wskazują na fakt, iż nieletni na terenie placówek oświatowych szczególnie często popełniają czyny karalne w kategoriach:

- rozbój i wymuszenie rozbójnicze,
- przestępstwa przeciwko funkcjonariuszom
- uszczerbek na zdrowiu,
- udział w bójce lub pobiciu,
- przestępstwa przeciwko wolności.

Okazało się, że w 2011 r. czyny karalne popełnione przez nieletnich na terenie placówek oświatowych w kategoriach przestępstw: rozbój i wymuszenie rozbójnicze oraz przeciwko funkcjonariuszom publicznym stanowiły ponad połowę wszystkich czynów karalnych stwierdzonych w województwie kujawsko-pomorskim.

Wysoki jest odsetek czynów karalnych dokonanych na terenie szkół w ogólnej liczbie czynów karalnych w kategoriach: uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu oraz przestępstwa przeciwko wolności.

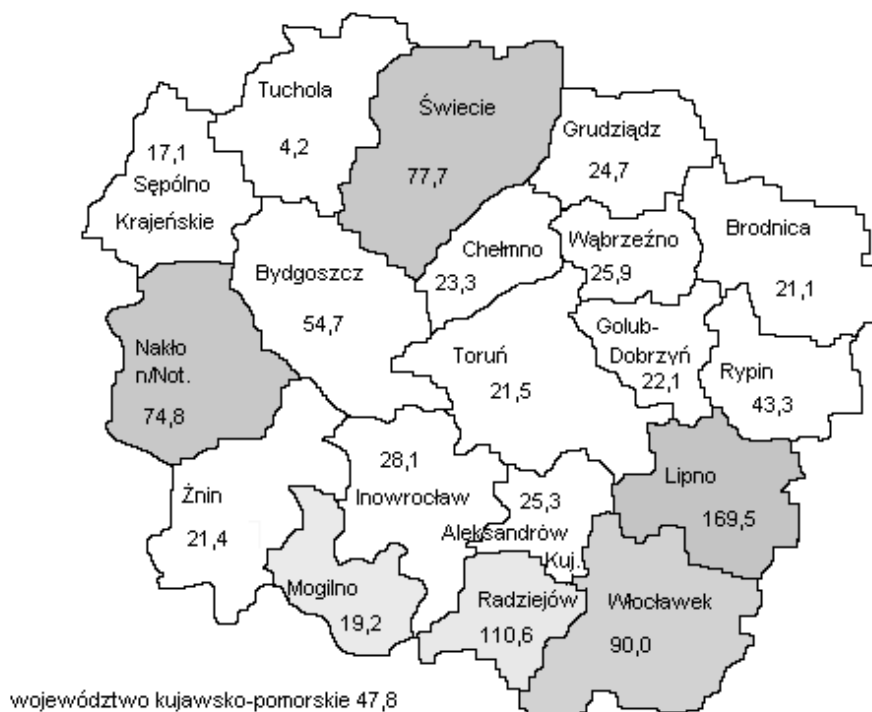
Należy zaznaczyć, że wymienione przestępstwa są nacechowane użyciem przemocy. Tak duży odsetek tego rodzaju czynów karalnych popełnionych na terenie szkół świadczy o wysokim poziomie przemocy rówieśniczej oraz przemocy wobec nauczycieli. Należy dążyć do zacieśnienia współpracy ze środowiskami oświatowymi w celu podjęcia skutecznych działań zapobiegawczych.

W pozostałych kategoriach przestępstw odsetek czynów karalnych popełnionych na terenie szkół i innych placówek oświatowych był niższy. Dane z powyższego wykresu wskazują, że nieletni w 2011 roku, na terenie szkół najrzadziej popełniali przestępstwa: kradzieże, przeciwko obyczajności, przestępstwa narkotykowe oraz kradzieże z włamaniem.

Zjawisko wysokiego poziomu agresji i przemocy w zachowaniach nieletnich obserwowane było również w latach poprzednich. Nie udało się obniżyć tych niekorzystnych tendencji w wyniku działań podjętych w 2011 roku. Tak więc ograniczanie skali przemocy rówieśniczej winno nadal pozostawać priorytetem działań zapobiegawczych planowanych przez policjantów komórek ds. nieletnich na terenie szkół. Należy bezwzględnie zmierzać do zdiagnozowania przyczyn niepowodzeń w tym zakresie i dążyć do wypracowania skutecznych metod ograniczania przemocy rówieśniczej, szczególnie w gimnazjach.

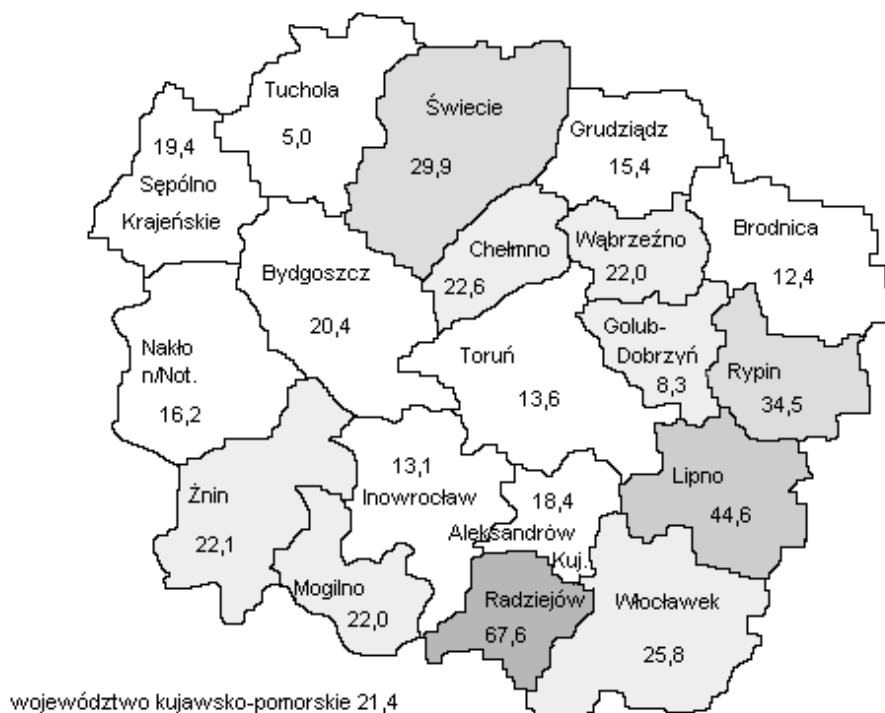
Należy dążyć do podniesienia jakości współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi i innymi podmiotami pozapolicyjnymi w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w szkołach i ograniczenia skali przemocy rówieśniczej. Zadanie to winno znaleźć swoje odzwierciedlenie w planowanych przedsięwzięciach o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym.

Dla zobrazowania rozmiaru przestępczości szkolnej nieletnich analizie poddano ilość czynów karalnych stwierdzonych na terenie poszczególnych powiatów. W 2011 roku wskaźnik zagrożenia na 100 tys. mieszkańców takimi czynami wyniósł na poziomie województwa 47,8 (w roku 2010 odpowiednio 37,5, a 2009 wynosił 30,2). W pięciu powiatach ilość czynów karalnych na 100 tys. mieszkańców osiągnęła wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej (zaznaczono je na mapce kolorem szarym). Dane dotyczące tego wskaźnika w poszczególnych powiatach obrazuje mapa.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Dla zobrazowania stanu przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych przedstawione zostały dane wskazujące jak wysoki jest odsetek ilości czynów karalnych dokonanych w tych placówkach w stosunku do ogółu czynów karalnych stwierdzonych w poszczególnych powiatach.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Demoralizacja nieletnich – używanie napojów alkoholowych.

Przepisy § 10 pkt 3 Zarządzenia nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich wskazują, że jednym z zadań policjantów w realizacji działań prewencyjnych wobec małoletnich jest „ujawnianie wśród nieletnich przypadków prostytucji, sprzedaży i udostępniania alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów”.

Aby ocenić aktywność policjantów w zakresie realizacji tych zapisów sprawdzeniu poddano liczbę nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu i ilość stwierdzonych przestępstw z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, polegających na sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

W 2011 roku kujawsko-pomorscy policjanci ujawnili 667 nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu. W roku 2010 odnotowano 557 takich nieletnich. Tak więc nastąpił wzrost tego wskaźnika aktywności policjantów w realizacji działań prewencyjnych wobec nieletnich o blisko 20 %.

W 2011 r. odnotowano 35 przestępstw z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, polegających na sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, w których wystąpiło 5 małoletnich pokrzywdzonych (tyle samo pokrzywdzonych małoletnich jak w roku 2010). W latach 2009 i 2010 postępowania w sprawie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim ujawniała tylko KPP w Żninie. W roku 2011 odnotowane zostały trzy postępowania w sprawie takich przestępstw. Dwa z nich przeprowadzone zostały przez KMP w Bydgoszczy, gdzie ujawniono 3 małoletnich pokrzywdzonych. Jedno postępowanie przeprowadzone zostało przez KPP w Świeciu, gdzie odnotowano 2 małoletnich pokrzywdzonych.

Dla zobrazowania sytuacji w zakresie ujawniania nieletnich pod wpływem alkoholu na terenie poszczególnych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego sporządzono tabelę.

Powiat	Liczba nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu		Wskaźnik dynamiki	Liczba mieszkańców	Wskaźnik zagrożenia na 100.000 mieszkańców
	2010	2011			
1. BYDGOSKI	140	194	138,6	460801	42,1
2. TORUŃSKI	26	53	203,8	301958	17,6
3. WŁOCŁAWSKI	24	18	75,0	202168	8,9
4. GRUDZIĄDZKI	61	57	93,4	137564	41,4
5. ALEKSANDROWSKI	22	20	90,9	55326	36,1
6. BRODNICKI	28	45	160,7	75831	59,3
7. CHEŁMIŃSKI	14	16	114,3	51503	31,1
8. GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI	6	5	83,3	45316	11,0
9. INOWROCLAWSKI	54	56	103,7	163787	34,2
10. LIPNOWSKI	33	43	130,3	66068	65,1
11. MOGILEŃSKI	8	12	150,0	46883	25,6
12. NAKIELSKI	12	6	50,0	85537	7,0
13. RADZIEJOWSKI	17	11	64,7	41598	26,4
14. RYPIŃSKI	10	10	100,0	43843	22,8
15. SĘPOLEŃSKI	29	18	62,1	41016	43,9
16. ŚWIECKI	31	39	125,8	97835	39,9
17. TUCHOLSKI	4	20	500,0	47687	41,9
18. WĄBRZESKI	18	12	66,7	34743	34,5
19. ŻNIŃSKI	20	32	160,0	70079	45,7
WOJEWÓDZTWO	557	667	119,7	2069543	32,2

Sporządzono na podstawie danych formularza statystycznego III-6.

Jak obrazują dane z powyższej tabeli aktywność policjantów w ujawnianiu nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu jest bardzo zróżnicowana w poszczególnych powiatach.

Najniższy wskaźnik nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu na 100 tys. mieszkańców w liczbie 7,0 osiągnęli policjanci KPP w Nakle nad Notecią. Najwyższy, ponad dwukrotnie przekraczający średnią w województwie osiągnęli policjanci KPP w Lipnie.

Procedura „Niebieskie Karty”.

W 2011 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego stwierdzonych zostało 1612 przestępstw w kategorii przeciwko rodzinie i opiece. W poprzednim okresie sprawozdawczym odnotowano 1561 takich przestępstw. Nastąpił więc wzrost dynamiki ilości przestępstw w tej kategorii o 3,3 %.

Rozkład ilości stwierdzonych przestępstw w kategorii przeciwko rodzinie i opiece w poszczególnych kwalifikacjach obrazuje tabela.

Kwalifikacja prawna	2009	2010	Wskaźnik dynamiki
Art. 207 § 1 kk – znęcanie się nad rodziną	872	930	106,7
Art. 207 § 2 kk – znęcanie się nad rodziną ze szczególnym okrucieństwem.	6	8	133,3
Art. 209 § 1 kk – uchylanie się od alimentacji.	672	657	97,8
Art. 206 kk – bigamia.	0	0	-----
Art. 208 kk – rozpijanie małoletniego.	9	15	166,7
Art. 210 § 1 kk – porzucenie osoby w wieku poniżej 15 lat.	1	0	-----
Art. 210 § 1 kk – porzucenie osoby nieporadnej.	0	0	-----
Art. 210 § 2 kk – spowodowanie śmierci w wyniku porzucenia osoby.	0	0	-----
Art. 211 kk uprowadzenie spod opieki, zatrzymanie.	1	2	200,0
Razem	1561	1612	103,3

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Powyższe dane wskazują, że wzrost ilości przestępstw w tej kategorii został odnotowany w przypadku art. 207 kk – znęcania się nad rodziną, art. 208 kk – rozpijania małoletniego oraz art. 211 kk – uprowadzenia spod opieki.

W tej kategorii dominuje przestępstwo znęcania się nad rodziną. Przestępstwa z art. 207 § 1 i 2 kk stanowiły 58,1 % (w roku 2010 odpowiednio 56,2 %) ogółu czynów w kategorii przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.

W analizowaniu skali zjawiska przemocy domowej istotne są dane dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Dane dotyczące ilości interwencji domowych, zrealizowanych

w ramach procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez kujawsko-pomorską Policję wobec przemocy w rodzinie, obrazuje tabela.

Powiat	W tym ilość interwencji w ramach NK		Wskaźnik dynamiki ilości interwencji w trybie NK
	2010	2011	
1. BYDGOSKI	690	612	88,7
2. TORUŃSKI	463	429	92,7
3. WŁOCŁAWSKI	389	194	49,9
4. GRUDZIĄDZKI	397	348	87,7
5. ALEKSANDROWSKI	222	185	83,3
6. BRODNICKI	286	223	78,0
7. CHEŁMIŃSKI	137	93	67,9
8. GOLUBSKO-DOBRZYŃSKI	66	59	89,4
9. INOWROCŁAWSKI	366	319	87,2
10. LIPNOWSKI	229	164	71,6
11. MOGILEŃSKI	148	60	40,5
12. NAKIELSKI	198	155	78,3
13. RADZIEJOWSKI	87	68	78,2
14. RYPIŃSKI	173	158	91,3
15. SĘPOLEŃSKI	441	367	83,2
16. ŚWIECKI	164	159	97,0
17. TUCHOLSKI	211	141	66,8
18. WĄBRZESKI	42	39	92,9
19. ŻNIŃSKI	381	422	110,8
WOJEWÓDZTWO	5090	4195	82,4

Sporządzono na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych interwencji domowych przemocy w rodzinie drukowanego na podstawie danych KSIP.

Dane z powyższej tabeli wskazują, iż w 2011 r., w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano spadek ilości interwencji przeprowadzonych w ramach procedury przeciwdziałania przemocy w rodzinie o 17,6 % (w 2010 też odnotowano spadek dynamiki o 12,9 %).

We wszystkich powiatach województwa kujawsko-pomorskiego, poza powiatem żnińskim odnotowano spadek ilości interwencji przeprowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Podczas 4195 interwencji przeprowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” odnotowano 5892 pokrzywdzonych. Ilość pokrzywdzonych ujawnionych w toku tych interwencji, w porównaniu z rokiem 2010, spadła o 19,6 %.

Rozkład ilości ofiar przemocy w poszczególnych grupach przedstawia tabela.

Liczba ofiar przemocy w poszczególnych grupach	2010	2011	Odsetek danej kategorii ofiar w stosunku do ogółu pokrzywdzonych w 2010 r.	Odsetek danej kategorii ofiar w stosunku do ogółu pokrzywdzonych w 2011 r.
ogółem	7329	5892		
kobiety	5086	4176	69,4	70,9
mężczyźni	700	554	9,6	9,4
małoletni do ukończenia lat 13	961	751	13,1	12,7
małoletni od 13 do 18 lat	582	411	7,9	7,0

Sporządzono na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji procedury „Niebieskie Karty”

Dane zawarte w powyższej tabeli jednoznacznie wskazują na fakt, że rozkład ofiar przemocy utrzymywał się w 2011 roku podobnie jak w roku poprzednim. Nieznacznie wzrósł odsetek kobiet pokrzywdzonych aktami przemocy domowej. Natomiast spadł odsetek dzieci oraz mężczyzn doświadczających przemocy domowej w ogólnej liczbie ofiar przemocy domowej.

Analizie poddano również ilość sprawców przemocy w poszczególnych kategoriach i zostały one przedstawione w tabeli.

Liczba sprawców przemocy w poszczególnych grupach	2010	2011	Odsetek danej kategorii sprawców w stosunku do ogółu w 2010r.	Odsetek danej kategorii sprawców w stosunku do ogółu w 2011 r.
ogółem	5168	4222		
kobiety	237	185	4,6	4,4
mężczyźni	4904	4024	94,9	95,3
nieletni	27	13	0,5	0,3

Sporządzono na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji procedury „Niebieskie Karty”

Powyższe dane wskazują na fakt, iż w 2011 r. nieznacznie zmalał odsetek kobiet i nieletnich będących sprawcami przemocy domowej. Jednocześnie nastąpił wzrost procentowy udział mężczyzn w ogólnej liczbie sprawców przemocy domowej.

Wśród 4222 sprawców przemocy domowej 2940 znajdowało się pod wpływem alkoholu, co stanowiło 69,7 % (w roku 2010 odsetek ten wyniósł 71,7 %).

Spśród nietrzeźwych sprawców 829, a więc 28,2 % umieszczono w izbach wytrzeźwień (w 2010 r. odsetek ten wyniósł 28,8 %). Natomiast 831 osób, to jest 28,3 % umieszczono

w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych (w roku 2010 w PDOZ umieszczono 27,2 % sprawców przemocy domowej).

Spośród 4222 sprawców przemocy domowej 1908 zostało zatrzymanych, co stanowiło 45,2 % ogółu sprawców (w roku 2010 odsetek ten wyniósł odpowiednio 42,6 %).

Przemoc wobec dzieci.

W celu zbadania skali zjawiska przemocy wobec dzieci i młodzieży, analizie poddano dane zgromadzone przez Wydział Wywiadu Kryminalnego KWP w Bydgoszczy w statystyce T-865.

Poniższa tabela prezentuje ilość małoletnich pokrzywdzonych w przestępstwach z art. 207, 208 i 211 kk.

Kwalifikacja prawna	2010		2011		Wskaźnik dynamiki ilości pokrzywdzonych małoletnich	Odsetek ilości małoletnich w ogólnej liczbie pokrzywdzonych
	Ilość pokrzywdzonych ogółem	W tym małoletnich	Ilość pokrzywdzonych ogółem	W tym małoletnich		
Art. 207 § 1 kk – znęcanie się nad rodziną	1075	193	1042	181	93,8	17,4 %
Art. 207 § 2 kk – znęcanie się nad rodziną ze szczególnym okrucieństwem.	11	8	15	6	75,0	40,0 %
Art. 208 kk – rozpijanie małoletniego	15	15	29	29	193,3	100 %

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Dane z powyższego zestawienia wskazują, iż w okresie 2011 r. zmalała ilość małoletnich pokrzywdzonych w wyniku przestępstwa znęcania się nad rodziną, zwłaszcza znęcania się ze szczególnym okrucieństwem. Po raz kolejny odnotowano także wzrost ujawnionych przypadków rozpijania małoletnich.

Mając na względzie te przestępstwa, w których stosunkowo duży jest odsetek pokrzywdzonych małoletnich, przeanalizowano dane zebrane przez kujawsko-pomorską Policję w takich kategoriach przestępstw jak: uszczerbek na zdrowiu, rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze oraz w przestępstwach przeciwko obyczajności i wolności oraz znieważenia i naruszenia nietykalności cielesnej.

Kategoria przestępstw	2009		2010		Wskaźnik dynamiki ilości pokrzywdzonych małoletnich	Odsetek ilości małoletnich w ogólnej liczbie pokrzywdzonych
	Ilość pokrzywdzonych ogółem	W tym małoletnich	Ilość pokrzywdzonych ogółem	W tym małoletnich		
Uszczerbek na zdrowiu.	541	142	656	211	148,6	32,2 %
Udział w bójkę lub pobiciu	513	148	439	88	59,5	20,0 %
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze.	920	208	877	299	143,8	34,1 %
Przeciwko obyczajności.	157	109	177	123	112,8	69,5 %
Art. 189 § 1 kk – pozbawienie człowieka wolności	11	2	11	2	100,0	18,2 %
Art. 190 § 1 kk – groźba karalna	1026	190	1290	230	121,1	17,8 %
Art. 191 § 1 kk – zmuszanie do określonego zachowania się	52	9	54	23	255,6	42,6 %
Art. 216 § 1 kk – znieważenie	40	19	101	43	226,3	42,6 %
Art. 217 § 1 kk – naruszenie nietykalności cielesnej	130	57	172	80	140,4	46,5 %

Sporządzono na podstawie danych policyjnego sytemu statystyki przestępczości TEMIDA.

Jak wskazują dane zgromadzone w powyższej tabeli, małoletni są w dalszym ciągu najczęściej pokrzywdzonymi w przestępstwach w kategorii p-ko obyczajności i wolności seksualnej.

Na uwagę zasługuje fakt, że wysoki jest udział małoletnich pokrzywdzonych w pozostałych wyżej wymienionych kategoriach przestępstw. W tych kategoriach przestępstw znaczący jest udział czynów karalnych nieletnich. Tak więc okazuje się, że małoletni pokrzywdzeni są często ofiarami nieletnich sprawców czynów karalnych.

Przytoczone dane wskazują na kierunki działań, jakie powinny być podejmowane w celu obniżenia udziału dzieci w ogólnej liczbie osób pokrzywdzonych. Szczególny nacisk w działaniach edukacyjnych prowadzonych wobec dzieci, jak również rodziców i nauczycieli winien być kładziony w obszarze profilaktyki przestępstw seksualnych, jak również innych

przestępstw związanych z użyciem przemocy, w których dzieci szczególnie często występują w roli pokrzywdzonych.

Opracował: asp. szt. Marek Kolinski